

S. Sayısı : 78

Ticaret vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 3614 sayılı kanuna ek kanun lâiyhası ve İktisat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/68)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 6/1508

11 mayıs 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ticaret vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı kanuna ek olarak Ticaret vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5. V. 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Ticaret vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı kanuna ek kanun lâiyhası Mucip sebepler

I. Kanun lâiyhasının hazırlanmasını icabettiren sebepler:

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 ve 3888 sayılı kanunlara ek 3968 sayılı kanun Ticaret ataşeliklerini bir ihtiyaç listesine almıştır. Bu kanun hükümleri, bilindiği gibi, dış teşkilât için daimî bir statü meydana getirmekten ziyade, esaslı hükümler vazına intizaren, bir geçiş devresine münhasır bulunmaktadır.

Bahis mevzuu teşkilâtın bu muvakkat vaziyetten çıkarılması son zamanlarda şiddetle hissedilen bir ihtiyaç haline gelmiştir. Şöyle ki, halen, Ticaret ataşelerinin tâyin ve nakilleri imkânı hemen hemen kaybedilmiştir. Filhakika, merkeze alınan ataşeler yerine bir diğerini veya bugünkü şartlara göre ehemmiyet kazanmış bir mahalle yeniden bir ataşe göndermek lâzımgeldiğinde, 500 - 600 liralık ücreti istihkak etmiş memurlar bulmak lâzımgelmektedir. Bu ise mümkün değildir. Binnetice, her ataşe, yerine bir yenisini göndermek mümkün olmadığından, olduğu yerde çivilenmiş şiddetle ihtiyacımız olan mahallerdeki ataşelikleri boş kalmaya mahkûm bulunmuştur.

II. Lâiyhada takip olunan esaslar:

Takdim kılınan kanun lâiyhası şu üç esasa riayetle tanzim olunmuştur:

Birinci esas: Devlet teşkilâtının asıl bünyesini maaşlı kadrolar teşkil etmekte ve ücretli kadrolar peyderpey maaşa kalbedilmekte olduğundan, Ticaret konseye ve ataşelikleri için maaşlı kadrolar kabul edilmiştir.

İkinci esas: Ticaret konseye ve ataşelikleri için yeni yeni hükümler taharri ve vazma lüzum görülmüyle, alelümum Hariciye memurları hakkında câri hükümlerin bunlara da teşmili yoluna gidilmiştir.

Bu nokta üzerinde durmağa değer:

Ticaret konseye ve ataşeleri, üzerindeki temsili sıfat itibariyle, yabancı memleketlerde, elçiliklerin mümasil memurlarından farkızdırlar. Nitekim bunlar elçiliklere ataşe ve buldukları yerlerdeki kordiplomatiğe dahildirler. Böyle olunca bu memurlar hakkında diğer Hariciye memurlarından farklı hükümler tatbik etmeğe mahal yoktur. Esasen, yabancı memleketlerde vazife gören Hariciye teşkilâtı Devletin en eski teşkilâtından olması ve bu teşkilâtı idare eden hükümlerin geniş bir tec-

rübeye, bir ananeye istinat etmiş bulunması itibariyle de, bu sahada ticaret ataşeleri için yenilikler aramak lüzumsuz bir araştırma olur. Nitekim Milli Müdafaa vekâleti tarafından tâyin olunan ataşemiliter ve ataşenavaller için Hariciye memurları hakkındaki hükümler tatbik edilmektedir.

Üçüncü esas — Kadroların mümkün olduğu kadar az değişecek surette yapılması lüzumlu olmakla, mevcut 19 atâşe ve muavinlik kadrosu aynen muhafaza edilmiş, fakat bunlar kısmen L cetveline alınmak suretiyle, Ticaret vekâleti bütçesindeki 108 000 liralık tahsisatı katiiyen tecavüz etmemek esası kabul edilmiştir. Bu husus maddeler kısmındaki izahat ile daha ziyade aydınlatılacaktır.

III. Lâyihadaki hükümler hakkında, maddeler sırasıyla izahat:

Birinci madde — Vekâlet bütçesinde dış teşkilât için mevcut maaş tahsisatı 108 000 liradır. 1 konseye, 1 adet 70 liralık ve 2 adet 60 liralık atâşe ve 2 adet 40 liralık muavinlik kadrosu L cetveline nakledilmekle, geri kalacak 3 konseye, 4 adet 70 liralık ve 4 adet 60 liralık atâşe ve 2 adet 50 liralık muavin kadrosu için lüzumlu tahsisat 106 296 liradan ibaret olup bu da bütçe tahsisatı dahilindedir.

İkinci madde — Lâyihada takip edilen esaslara dair olan II numaralı kısımda «ikinci esas» başlığı altında verilen izahat bu maddenin birinci fıkrasını aydınlatmaktadır.

İkinci fıkra şu maksatla konmuştur:

3312 sayılı kanuna tevfikân Hariciye meslek memurlarından merkezde istihdam edilenlere de temsil tahsisatı verilmektedir. Bu hüküm Hariciye vekâleti teşkilâtının hususiyetine taallük etmekte olduğundan, Ticaret ataşelerine şâmil olmadığı tasrihen beyan edilmiştir.

Aynı ikinci fıkrada, ticaret konseye, atâşe ve muavinlerine verilebilecek temsil tahsisatı için bir esas konmuştur. Bu esas yeni değildir. Aynen 1843 sayılı kanunun mümasil hâllere taallük eden 6 ncı maddesinden alınmıştır. Mezkûr maddeye atıf yapmak mümkün iken ayrıca fıkra yazılmış olmasının sebebi, 6 ncı maddedeki «temsil tahsisatı verilir» yolundaki âmir hüküm yerine, «verilebilir» şeklinde ihtiyari bir hükmün tercih edilmiş olmasıdır. Bazı yerlerde maaş tutarı kâfi gelebilir. Bu gibi hâllerde temsil tahsisatı vermemek imkânı mahfuz tutulmuştur.

Burada bir izaha daha lüzum görülmüştür:

Aynı 1843 sayılı kanunun 7 ncı maddesinde temsil tahsisatı bakımından «Ticaret mümessilleri» hakkında bir hüküm vardır. Bugünkü ticaret konseye ve ataşeleri artık ticaret mümessilleri olmadıkları ve mezkûr kanunun altıncı maddesi hiyerarşi itibariyle maksada ybgun uir tasnif yapmış bulunduğu cihetle, 6 ncı madde esasları alınmış, ve yedinci madde terkedilmiştir. Hikmetsiz kalan işbu yedinci madde, lâyihanın 4 ncü maddesi ile ilga olunmaktadır.

Üçüncü madde — Madde izaha ihtiyaç hissettirmemektedir. Şu noktanın kaydı kâfidir ki, ticaret konseye, atâşe ve muavinliklerinde tâyin edilebilmek için Ticaret vekâleti teşkilâtında asgari üç sene vazife görmüş olmak kâfi görülmeyip bu üç seneden asgari birisinin vekâletteki dış ticaret teşkilâtında (Dış ticaret dairesi reisliği, eski Türkofis teşkilâtı gibi) geçmiş olmasını talep eylemekle bu memurların tâyininde muayyen esaslara ve ezcümle vazife mevzuu üzerinde yetişmiş olmaları esasına riayet edilmesi istenmektedir.

Dördüncü madde — Bu lâyihanın icabettirdiği ilgalara ait olan bu madde ile 1843 sayılı kanunun 7 ncı maddesi ilga edilmektedir. Bu ilganın sebebi 2 ncı maddede izah edilmiştir.

Birinci muvakkat madde — Halen ticaret atâşeliği kadrosunu işgal eden memurlardan talim ve manevra maksadiyle askere alınmış olanlar vardır. Lâyiha kanunluk iktisap ettiği zaman ücretten maaşlı kadroya tâyin edilecek olan bu memurlar vazifeye başlama kaydının aranmaması için işbu muvakkat madde hükmü sevk edilmiştir. Mümasil hâllerde bu hükme müracaat edildiğinin misali vardır. (3614 sayılı kanunun muvakkat üçüncü maddesi).

İkinci muvakkat madde — 1943 malî yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (L) cetveline alacak kadroları göstermektedir.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Esas No. 1/68

Karar No. 17

28 . V . 1943

Yüksek Reisliğe

Ticaret vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı kanuna ek olarak Ticaret vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5 . V . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp 11 . V . 1943 tarihli ve 6/1508 sayılı Başvekâlet tezkeresiyle gönderilen ve Encümenimize havale buyurulmuş olan kanun lâyihası Ticaret vekillîği mümessili huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

İşbu kanun lâyihasının hazırlanmasını icabettiren sebepler ve lâyihada takip olunan esaslar hakkında vekâlet mümessilinin verdiği tamamlamayı izahat dinlendi.

Ticaret ataşelikleri teşkilâtı için daimî bir statü meydana getirilmesine ve bu teşkilâta çalıştırılacak anasırı esaslı hükümler altında bulundurmağa mâtuf maksatlarla hazırlandığı anlaşılan kanun lâyihası heyeti umümiyesi itibarıyla kabule şâyan görüldü.

Encümenimizde hâkim olan noktai nazar şudur ki; ticaret ataşeliklerinin dış ticaretimizi geliştirmekte ifa edecekleri hizmetlerin hududu çok geniştir. Bu teşkilâta çalıştırılacak anasırın yalnız maaşları ve tahsisatları bakımından esaslı hükümlere bağlanması kâfi gelmez. Aynı zamanda dış ticaret münasebetlerimizin en verimli bir hale gelebilmesi için bu sahada vazife almış olanların daimî uyank bir çalışma ruhiyle mücehhez olmaları, bürokratik merasimden ve kayıtlardan mümkün olduğu kadar uzaklaştırılmaları lâzımdır. Bu sebepledir ki; ataşelikler teşkilâtımızın keyfiyetçe ve kemmiyetçe kuvvetlendirilmesine, vazife ifasında maddi imkânlarla teçhiz olunmasına katî zaruret vardır. İşte bu mülâhazalarla siyasi münasebetlerimiz bakımından ve Hariciye vekâletince takip olunan istikamet ile müvazi olarak yeni yeni ticaret münasebetleri tesisi dahi gerekli bulunurken halen mevcut on dokuz atâşe ve muavinliğin munhasıran tahsisat darlığı gibi bir sebebe dayanarak on üçe indirilmiş olması ve dış ticaret hareketlerimizin bu daralıktan duyabileceği teessürün tesiri ikinci safta mütalâa edilmiş bulunması

Encümenimizi tatmin etmemiştir.

Her ne kadar vekâlet mümessili geniş ve daimî bir teşkilât hazırlıyarak gelmediklerini, bugünkü tekliflerinin mahdut bir maksat için olduğunu beyan etmiş ise de «Şimdilik» kaydiyle dahi olsa, bu teşkilâttan beklenen iktisadi faydaları haleldar edebilecek bir daralıktan tevakkülünde ittifak olunmuş ve bu hususu temin edecek surette maddelerin tanzimi esası kararlaştırılmıştır.

Müzakere sırasında, halen ücretli kadrolarda bulunan bu memuriyetlerin bu lâyiha ile maaşlı kadroya alındıklarına göre ileride Hükümetçe bütün ücretli kadrolarda çalışan memurların maaşlı kadrolara nakli hakkında Büyük Meclise bir lâyiha teklif olunduğu ve o lâyihada şimdiki kadar ücretle çalışmış olanlar için bazı haklar tanındığı takdirde bunların bu haklardan istifade edemeyecekleri ve binnetice mağdur kalacakları bahse mevzu olmuş ve yapılan konuşma neticesinde vekâlet mümessili böyle bir lâyiha Hükümetçe hazırlandığı takdirde bu lâyiha ile maaşa geçecek olan memurların da aynı haklardan istifadeleri için teklifte bulunulacağı ve bunun vekâletçe gözönünde tutulduğu ifade olunması üzerine izhar olunan endişeye, mahal kalmadığı anlaşılmıştır.

Yine müzakere sırasında bu lâyiha ile tanzim edilen yeni maaşlı kadroya halen bu vazifelerde ücretli çalışmakta olan şahısların tayinini temin edici bir hüküm tanzimi bazı âza tarafından teklif edilmiş ve vekâlet mümessilinin bu noktaya mâtuf izahatında halen bu işlerde çalışanların açıkta kalmamaları temin olunacağı ifade olunması üzerine bu şekilde bir hükmün lâyihaya ilavesi lüzumlu görülmemiştir.

Birinci madde: Bu maddenin birinci fıkrası bir kaldırma hükmü olması itibarıyla buradan çıkarılarak lâğv maddesi olan dördüncü madde içinde ifade olunmuştur.

Diğer taraftan ataşelikler ve muavinlikleri için mevcut olan kadronun daraltılmaması lüzumunda Encümenimizce ittifak edilmiş bulunduğundan

bu kanuna bağı olarak yalnız bir cetvel bırakılmıştır.

On dokuz kişilik kadro içinde üç aded 125, üç aded 100 ve üç aded 90 liralığa yer verilmesi hususunda Encümen âzasından Haldun Sarhan (Manisa) tarafından vâkı olan teklif Encümenin tasvibine mazhar olmamış ve maaş hadleri hususundaki Hükümet teklifi Haldun Sarhan'ın muhalefetiyle aynen kabul olunmuştur.

Madde yukarıda izah olunan hususları ifade edecek şekilde tanzim olunmuştur.

İkinci madde : Bu maddede memurların maaş ve tahsisatları hakkında 1906 sayılı kanun hükümlerinin tatbik olunacağı ifade edilmele iktifa olunmuş ise de 1906 numaralı kanun munhasıran İngiliz lirasının kaç kuruş esası üzerinden ödeneceğini tâyin eden bir hükmü ihtiva etmesi itibariyle Encümenimizce bu madde içinde maaş ve tahsisatlara ait ana hükmü ihtiva eden 1843 sayılı kanunun yazılı olması zaruri telâkki edilmiş ve vekâlet mümessilinin de muvafakatiyle birinci fıkrada lüzumlu düzeltme yapılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında vuzuh temini maksadiyle yine vekâlet mümessilinin muvafakatiyle «yerine göre» kelimeleri yerine «mahsusi cetvelinde yazılı beher mahalle göre» kelimeleri yazılmıştır.

Temsil hakkını haiz olan Ticaret konseye ve ataşelerimizin yabancı memleketlerde en az, elçiliklerimizin mümâsil memurlarının tabi oldukları şartlar altında, temsil tahsisatı almak suretiyle maddî imkânlarla sahip olmaları tabii görülmekle beraber; temsil tahsisatının verilmesinde Ticaret vekâletinin de diğer vekâletler için mevcut olan salâhiyet hududu dahilinde kalmasını temin bakımından, maddenin sonundaki «verilebilir» kelimesi yerine «verilir» kelimesi yazılmıştır.

Üçüncü madde — Ticaret ataşe ve muavinlerinin dış ticaretimizin inkişafını temin bakımından fevkalâde ehemmiyeti haiz birer mümessil bulunmaları ve vazifeleri hududuna dahil mesai ve mesailin nezaketi ve tenevvüü itibariyle çalışmalarından en yüksek randıman alınmasını temin edecek şekilde hazırlanmış ve yetiştirilmiş olmaları noktası üzerinde hususi bir itina ile tevakkuf zaruridir. Bunun içindir ki, ataşe ve muavinlerinin tâyin şartları ara-

sında Ticaret vekâleti teşkilâtında üç sene vazife almış ve bu müddetin asgarî bir senesini dış ticaret kısımlarında çalışarak geçirmiş bulunmaları hakkındaki kaydın mevcudiyetinde mutlak bir isabet vardır.

Ataşeliklerin bünyesini; bütün vazifelerin mutlaka yüksek memleket menfaatlerinin âmîr bulunduğu eşkâl altında ifasını müteessir edebilecek her türlü temayüllerden ve ihtimallerden masun bulundurabilmek için Memurun kanununun dördüncü maddesinin (Z) fıkrasında yazılı olan eenebi kız ve kadımlarla evli olmamak kaydının bu maddeye de ilâvesi Encümenimizce münasip görülmüş ve vekâlet mümessilinin de muvafakatiyle madde bu ilâveyi ihtiva etmek suretiyle tanzim olunmuştur.

Dördüncü madde — Birinci maddenin birinci fıkrası taallûku itibariyle bu madde içine alınmış, bu itibarla maddenin yazılışında lüzumlu yazış değişikliği yapılmıştır.

Birinci muvakkat madde halen Ticaret ataşeliği kadrosunu işgal eden ve askerî hizmete alınmış bulunan işbu lâyiha kanunluk kazandıktan sonra ücretten maaşlı kadroya alınacak olan kimselerin vazifeye başlama kaydına tabi olmadan maaşlarını alabilmelerini temin maksadiyle vazolunmuş ve encümenimizce de muvafık görülerek aynen kabul olunmuştur.

İkinci muvakkat madde : Birinci maddenin yeniden tanzimini icabettiren sebeplerin izahı sırasında ifade olunduğu üzere bu kanun ile alınan kadronun bir kısmının mevkuftutulmasını temin maksadiyle vazedilen bu hüküm kaldırılmıştır.

Beşinci ve altıncı maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi veğhile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reislığe sunulmuştur.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâtip
Trabzon	Çankırı	Ankara
R. Karadeniz	A. İnan	H. O. Bekata
Afyon K.	Ankara	Ankara
Berg Türker	M. Kayaoğlu	M. Eriş
Gazianteb	Giresun	İçel
Ş. Özdemir	N. Osten	Ş. Tugay
İstanbul	İstanbul	İzmir
V. Sarıdal	A. H. Denizmen	B. Arıman
Kırşehir	Niğde	Ordu
F. Çobanoğlu	Dr. R. F. Talay	Ş. Akyazı

Ordu Trabzon Zonguldak
M. Yarımbyık T. Göksel H. Karabacak

Eskiden Berlin'de Belçika, Hollanda, Avusturya, Çekoslovakya ve Polonya'da birer ticaret mümessilimiz vardı. Bu 6 kişinin yaptığı işi şimdi Berlin'deki ticaret mümessilimiz yapacaktır. Dış ticaretimizin % 50 den fazlasını fiilen takip etmesi lâzımgelen bu memur, umum müdür derecesinden şube müdürü derecesine indirilmektedir. Memleketimizin Alman dış ticaretindeki hissesi bunun onda biri olmadığı halde, Ankara'daki Alman ticaret mümessili elçi payesine çıkarılmış bulunuyor.

Memleketimiz iktisadiyatı için bugün ve yarınki ehemmiyeti âşikâr olan Amerika Birleşik Devletlerindeki ticaret mümessilliği kadromuz, Yunanistan için ayırdığımız kadrodan farksızdır. Halbuki, dış ticaretindeki hissemiz

% 1 dahi tutmayan Amerika Birleşik Devletleri yalnız İstanbul'da iktisadi işler ve iktisadi propaganda için 22 kişi kullanmaktadır. Ayrıca Ankara ve İzmir'de bu işle vazifelendirilmiş adamları vardır.

Binaenaleyh, millî iktisadi menfaatlerimizi yabancı memleketlerde takip için kurulmuş olan ticaret mümessilliklerinde, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan böyle de umum müdür ve umum müdür muavini derecesinde olgun ve tecrübeli kimselerin kullanılmasını temin bakımından, hiç olmazsa Büyük Devletler nezdindeki mümessillikler için 3 aded 125 lik, 3 aded 100 lük ve 3 aded 90 lük kadronun muhafazası lüzumuna kani olduğundan 600 ve 500 lüklerin kâmilen 80 e tenziline muhalifim.

Manisa mebusu
Dr. H. Sarhan

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Esas No. 1/68
Karar No. 44

17 . VI . 1943

Yüksek Reisliğe

Ticaret vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı kanuna ek olarak Ticaret vekilliginde hazırlanan ve Başvekâletin 11 Mayıs 1943 tarih ve 6/1508 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâiyhası encümenimize tevdi buyurulmakla İktisat encümeni mazbatasıyla birlikte ve Ticaret vekâleti müsteşarıyla Maliye vekâleti namına Bütçe ve mali kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Ticaret vekâleti yabancı memleketler teşkilâtının esaslı hükümlere bağlanması lüzumuna iştirak eden encümenimiz lâiyhayı esas itibariyle kabule şayan görmüş ve İktisat encümeninin tadilen hazırladığı metni müzakeresine esas tutmuştur. Dış ticaretimizin müstakbel inkişaflarını nazarı itibara almak ve harici münasebetlere muvazi ticari münasebetler tesisine imkân vermek müllâhazalarıyla teşkilâtın tevsiine taraftar

olan İktisat encümeni görüşüne dahi esas itibariyle muhalif bulunmayan encümenimiz mali imkânların da gözönünde tutulmasını zaruri görmüş ve Hükümetçe hazırlanan teşkilâtın günün ihtiyaçlarını karşılayacak bir vüsatte bulunduğunu mütemmim izahlardan anladığı cihetle Hükümet teklifinin tevsiine sebep görmemiş ve ancak ileride dış ticaretimizi temsil edecek elemanların meslekten yetiştirilmelerini sağlayıcı bir tedbir olarak kadroya on kâtip ilâve etmiş ve halen kullanılmıyacak olan kadroları da (L) cetveline almıştır.

«Müşavir» kelimesi encümenimizce daha menus görülmüş ve «konseyye» kelimesinin yerine konulmuş ve kadroya ilâve olunan kâtipler dolayısıyla de ikinci madde yeniden kaleme alınmıştır.

Üçüncü maddeye yüksek tahsil kaydının ilâvesi lüzumlu görülmüş ve müşavirliklerle atışe

veya muavinlikleri için dış ticaret dairesinde de bir sene vazife görmüş olmak kaydı fazla görülerek bu hizmetler için Ticaret vekâletinde üç yıl çalışmak kaydıyla iktifa olunmuş ve yalnız kâtipler için dış ticaret dairesinde bir sene hizmet mecburiyeti ilâve olunmuştur.

Mer'î bulunan umumî hükümlere nazaran kadınların da bu vazifelere tâyin edilebilmeleri mümkün olduğundan «ecnebi kız ve kadımlarla evli olmamak» kaydı yerine «bu memurların yabancı ile evli olmamaları şarttır» ibaresi konulmuş ve bu sebeplerle 3 ncü madde yeniden yazılmıştır.

İktisat encümenininin 4 ncü maddesiyle Hükümetin muvakkat birinci maddesi ve üçüncü muvakkat madde olarak da yine Hükümetin muvakkat ikinci maddesi aynen kabul edilmiş ve müktesep hakların korunması mülâhazasıyla lâyhaya muvakkat 2 ncü madde eklenmiştir.

Meriyetin makale mâtuf olanıyacağı cihetle de 5 ncü madde değiştirilmiştir.

Arzedilen değişiklikleri ihtiva etmek üzere yeniden kaleme alınan lâyiha Umumî Heyetin tas-

vibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	Bu M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	H. N. Keşmir	F. Öymen
Amasya	Antalya	Aydın
A. K. Yiğitoğlu	N. E. Sumer	Gl. R. Alpman
Balıkesir	Bitlis	Bursa
S. Örgüven	B. Osmâ	Dr. S. Konuk
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	R. Behit	Ş. Uluğ
Edirne	Giresun	Giresun
M. N. Gündüzalp	M. Akkaya	A. Sayar
Hatay	İsparta	İstanbul
H. Selçuk	M. Karaağaç	H. Kortel
İstanbul	İzmir	Kayseri
H. Ülkmen	M. Birsal	F. Boysal
Konya	Kütahya	Manisa
Dr. S. İrmak	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Samsun		Tokad
M. A. Yörüker		R. A. Sevgül
Trabzon	Yozgad	Yozgad
M. S. Anamur	S. İçöz	A. Sungur
Zonguldak		Zonguldak
E. Erişirgöl		H. A. Kuyucak

R

L

1

9

10
11

12

13
14

15

16
17

18
19

20

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ticaret vekâleti teşkilât ve vezâifine dair 3614 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — 3888 sayılı kanuna bağlı bir sayılı cetvelde Ticaret vekâleti kısmındaki «Dış Ticaret dairesi» başlığı altındaki kadrolar kaldırılmış 3656 sayılı kanunun bir sayılı cetvelinin Ticaret vekâleti kısmına bu kanuna bağlı 1 numaralı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanuna bağlı bir numaralı cetvelde yazılı memurların maaş ve tahsisatları hakkında 1906 numaralı kanun hükümleri tatbik olunur.

Hariçte istihdam olunacak Ticaret konseye ve Ataşelerine Elçilik müsteşarları için ve Ticaret konseye ve atâşe muavinlerine birinci sınıf konsoloslar için, yerine göre Hariciye vekâleti tarafından tespit edilen miktarları geçmemek üzere temsil tahsisatı verilebilir.

MADDE 3. — Konseye, atâşe veya muavinliğe tâyin edilebilmek için asgari bir senesi dış ticaret teşkilâtında olmak üzere Ticaret vekâleti teşkilâtında asgari üç sene vazife görmüş olmak ve bundan başka Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerinden birisini veya vazife görecekleri memleketin dilini bilmek şarttır.

MADDE 4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656, 3888 sayılı kanunlara ek 3968 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı muvakkat ihtiyaç cetvelindeki Ticaret vekâletine ait kısım ile 1843 sayılı kanunun 7 nci maddesi kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — Ticaret atâşesi veya Ticaret atâşe muavini olup halen talim ve manevra münasebetiyle silâh altında bulunanlardan bu kanuna bağlı bir numaralı cetvelde yazılı memuriyetlere tâyin olunanların

İKTİSAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ticaret vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 numaralı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — 3656 sayılı kanunun (1) sayılı cetvelinin Ticaret vekâleti kısmına bu kanuna bağlı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanuna bağlı cetvelde yazılı memurların maaş ve temsil tahsisatları hakkında 1843 sayılı kanunun 8 nci maddesiyle 1906 sayılı kanun hükümleri tatbik olunur.

Hariçte istihdam olunacak Ticaret Konseye ve Ataşelerine, Elçilik müsteşarları için ve Ticaret Konseye ve Atâşe muavinlerine birinci sınıf konsoloslar için, mahsus cetvelinde yazılı beher mahalle göre Hariciye vekâleti tarafından tesbit edilen miktarı geçmemek üzere temsil tahsisatı verilir.

MADDE 3. — Konseye, Atâşe veya muavinliğe tâyin edilebilmek için asgari bir senesi dış ticaret işlerinde olmak üzere Ticaret vekâleti teşkilâtında en az üç sene vazife görmüş bulunmak ve bundan başka Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerinden birini veya vazife görecekleri memleketin dilini bilmek ve ecnebi kız ve kadınlarla evli olmamak şarttır.

MADDE 4. — 3888 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde Ticaret vekâleti kısmındaki (Dış ticaret dairesi) başlığı altındaki kadrolarla 3656 ve 3888 sayılı kanunlara ek 3968 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı muvakkat ihtiyaç cetvelindeki Ticaret vekâletine ait kısım ve 1843 sayılı kanunun yedinci maddesi kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin birinci muvakkat maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ticaret vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — 3656 sayılı kanunun 1 sayılı cetvelinin Ticaret vekâleti kısmına bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı memurların maaş ve temsil tahsisatları hakkında 1843 sayılı kanunun 8 nci maddesiyle 1906 sayılı kanun hükümleri tatbik olunur.

Harifte istihdam olunacak Ticaret müşavirlerine ve Ticaret ataşelerine Büyük elçilik müsteşarları için, ticaret müşavir muavinleriyle ticaret ataşe muavinlerine birinci sınıf konsololar için, kâtiplere de kendi sınıf ve derecelerinde bulunan Hariciye memurları için mahsus cetvelinde yazılı beher mahalle göre Hariciye vekâleti tarafından tesbit edilen miktarları geçmemek üzere temsil tahsisatı verilir.

MADDE 3. — Müşavir, ataşe veya muavinliğe tâyin edilebilmek için asgarî üç yıl Ticaret vekâleti teşkilâtında çalışmış olmak ve bundan başka fransızca, ingilizce ve almanca dillerinden birini veya vazife görecekları memleketin dilini bilmek, kâtipler için de Ticaret vekâleti dış ticaret teşkilâtında asgarî bir yıl çalışmış bulunmak ve hepsi için yüksek tahsil görmüş olmak lâzımdır.

Bu memurların yabancı ile evli olmamaları şarttır.

MADDE 4. — İktisat encümeninin 4 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin birinci muvakkat maddesi aynen.

Hü.

İk. E.

maaşları, vazifeye başlama kaydı aranmaksızın tâyinleri tarihini takip eden ay başından itibaren verilir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanuna bağlı 2 numaralı cetvelde yazılı kadrolar 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa ekli (L) işaretli cetvelin Ticaret vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun 1 haziran 1943 tarihinden muteberdir.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Ticaret vekili memurdur.

5 . V . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. A. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
E. Peker	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 2. — 1 haziran 1943 tarihinde ticaret ataşeliği veya ticaret ataşe muavinliği kadrosunda bulunanlardan işbu kanuna ek (1) sayılı cetvelde yazılı memuriyetlere tâyin edilecekler hakkında üçüncü maddenin birinci fıkrasında yazılı şartlar aranmayacağı gibi bunların müktesep hakları olan ücret derecesinde geçmiş hizmet müddetleri bir aşağıdaki maaş derecesinde geçmiş sayılır ve terfi için doldurmaları lâzımgelen müddet buna göre hesap olunur.

Bu memurlardan, müktesep hakları, tâyin edilecekleri maaş derecelerinden yüksek olanlar, dilerlerse almakta oldukları ücreti muhafaza ederler. Bu gibilerin ücretleri Ticaret vekâleti bütçesinin maaş tertibinden ödenir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin muvakkat ikinci maddesi aynen.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya Ticaret vekili memurdur.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

CETVEL No. [1]

Dış teşkilât

D.	Memuriyet unvanı	Aded	Maaş	D.	Memuriyet unvanı	Aded	Maaş
5	Ticaret konseyyesi	4	80	8	Ticaret konseyye veya ataşe muavini	2	50
6	Ticaret konseyye veya ataşesi	5	70	9	» » »	2	40
7	Ticaret ataşesi	6	60				

CETVEL No. [2]

Ticaret vekâleti

5	Ticaret konseyyesi	1	80	9	Ticaret konseyye veya ataşe muavini	2	40
6	» ataşesi	1	70				
7	» »	2	60				

İktisat encümeninin değiştirilmesine bağlı

[1] NUMARALI CETVEL

Dış teşkilât

5	Ticaret konseyyesi	5	80		muavini	2	50
6	Ticaret konseyye veya ataşesi	6	70	9	Ticaret konseyye veya ataşe muavini	4	40
7	Ticaret ataşesi	8	60				
8	Ticaret konseyye veya ataşe						

Bütçe encümeninin değiştirilmesine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

5	Ticaret müşaviri	4	80		ya ticaret ataşe muavini	2	50
6	» » veya ticaret ataşesi	5	70	9	Ticaret müşavir muavini veya ticaret ataşe muavini	2	40
7	Ticarete ataşesi	6	60	10	Kâtip	5	35
8	» müşavir muavini ve			11	»	5	30

[2] NUMARALI CETVEL

5	Ticaret müşaviri	1	80	9	Ticaret ataşesi muavini	2	40
6	» ataşesi	1	70	10	Kâtip	5	35
7	» »	2	60	11	»	5	30